

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2011 > Miljøe-natur-og-arealforvaltning > **Prioritering af vandløbsindsatsen i handleplaner**

Prioritering af vandløbsindsatsen i handleplaner

Artiklen beskriver, hvilke forhold kommunerne skal være meget opmærksomme på under udarbejdelse af handleplanerne for implementeringen af vandplanene. Der gives forslag til prioriteringer af indsatsen, så de værste konsekvenser for markerne undgås. Promilleafgiftsfonden for landbrug

Dette notat er udarbejdet for at give landbrugsrådgivere og kommunemedarbejdere inspiration til hvordan man bedst får prioriteret vandløbsindsatsen i handleplanerne set fra et landbrugsperspektiv.

Rådgivere og kommunemedarbejdere opfordres til at bruge notatet som en slags inspirationsliste til samarbejdet om vandhandleplanerne.

Status

Kommunerne er i gang med at udarbejde vandhandleplaner, og har i den forbindelse et [paradigma](#) for, hvordan man udarbejder et sådant.

Der er i paradigmet givet inspiration til følgende forslag til prioriteringskriterier:

- Fremkommelighed – lodsejerønsker – NGO'er
- Tættest på opfyldelse af målsætning (mindste indsatser)
- Længst fra at nå målsætningen
- Spildevandsbelastede vandløb
- Synergi til Natura 2000-planen
- Samarbejde med andre kommuner
- Badevandskvalitet
- Rekreative hensyn
- Klimahensyn

(Kilde s. 15 i [Paradigma for Vandhandleplaner](#))

Anbefalinger

Når kommunerne skal udarbejde handleplanerne for implementeringen af vandplanerne, er der mulighed for at prioritere indsatsen, så de værste konsekvenser for markerne undgås, samtidig med at der opnås miljøforbedringer.

Generelle forhold

- Kontakt altid lodsejere eventuelt via vandløbslaug, før indsatsen lægges fast. Dialog om indsatsen kan ofte kvalificere virkningerne.
- Prioriter de vandløb, hvor den mindst mulige indsats fører til mål opfyldelse - pluk de lavest hængende frugter først. F.eks. prioriter vandløb med fald fremfor vandløb uden fald.
- Vælg ikke vandløb, som er påvirket af spildevand – få styr på spildevandet først.
- Lav en trinvis ændring af grødeskæringen. Det er på forhånd svært at forudsige miljøeffekten ved ændret vedligeholdelse.
- Høj kvalitet i grødeskæring kan i mange tilfælde sikre både afvanding og miljøtilstand

Vær meget opmærksom på de flade arealer langs vandløbene ved ændret grødeskæring

Vær opmærksom på, at helt ophør med grødeskæring på fladestrækninger vil føre til den modsatte effekt – hel tilgroning og ophør med strømning.

Ændring af grødeskæring på vandløbsstrækninger med omkringliggende flade landbrugsarealer vil påvirke landbrugsdriften negativt. Her kan nævnes:

- Hvis drænene ikke har frit udløb i vandløbene kan drænene slemme til. Det vil ofte resultere i stuvning af vand i drænsystemet langt inde i de bagvedliggende arealer, som vil blive vandlidende.
- Flade, grøftede arealer kan ligeledes føre til, at arealer bliver vandlidende, hvis der er en øget vandstand i tilstødende vandløb.
- Skab altid overblik over drænsystemet og/eller udgrøftningen i oplandet, før indsatsen fastlægges.
- Prioriterer indsats på de vandløb som har hældning, og hvor landbrugsarealer hælder ned mod vandløbet – det påvirker de omkringliggende arealer mindst.

Prioriter de vandløbstrækninger, hvor en ændret grødeskæring vil give mindst økonomisk tab

Afhængig af hvilken afgrøde der dyrkes på de vandløbsnære arealer, vil der på nogle arealer være et mindre økonomisk tab end på andre arealer.

- Prioriter mindst muligt økonomisk tab.
- Hvis indsatsen fastlægges til vandløbsnære arealer med græs, vær da opmærksom på, at øget vandstand på de vandløbsnære arealer kan medføre, at afgræsning bliver umulig. Undersøg om det giver problemer ift. MVJ-aftaler, Natura 2000-planer eller naturpleje.

Genåbning af rørlagte vandløb

- Undersøg, hvorfor vandløbet i sin tid blev rørlagt, og tag denne viden med i beslutningen.
- Fravælg de meget dybe rørlægninger.
- Undgå at opdele marker uhensigtsmæssigt ved genåbningen.

Restaurering af vandløb

- Fravælg vandløb med blød bund.

Spærringer

- Undersøg, hvorfor spærringen er lavet, og tag denne viden med i beslutningen.
- Overvej at afbøde evt. uheldige konsekvenser ved fjernelse af spærring
- Fjern først spærringer med færrest mulige konsekvenser.

[Til top](#)